

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет **Педагогічний**

Кафедра **початкової освіти та освітніх інновацій**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Початкова освіта»

Спеціальність 013 Початкова освіта

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
початкової освіти та освітніх технологій.
Протокол № 2 від “3” вересня 2024 р.

Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Основи педагогічних досліджень
Викладач	Русин Галина Андріївна
Контактний телефон викладача	+38099 333 70 04
E-mail викладача	galyna.rusyn@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/ заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	згідно розкладу

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Основи педагогічних досліджень» є ознайомлення здобувачів вищої освіти з організацією науково-дослідної роботи. Предмет орієнтований на формування нової генерації молодих науковців, які повинні відрізнитися високою компетентністю та здатністю до науково-дослідної роботи; самостійно і творчо підходити до розв'язання проблеми наукового дослідження, розширювати базові знання, використовувати у своїй науковій роботі інноваційні підходи, вивчати передовий педагогічний досвід, застосовувати новітні методи організації наукової діяльності, використовувати сучасні методи та моделі наукового дослідження. Усі ці знання необхідно впроваджувати через активну участь здобувачів вищої освіти у науково-дослідних роботах..

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета курсу – розкрити основні поняття методології наукового-педагогічного дослідження, розвивати у здобувачів вищої освіти схильність до науково-пошукової діяльності; формувати дослідницькі уміння, навички працювати з науковою літературою; підготовки студентів до застосування дослідницьких умінь у написанні науково-дослідної роботи.

У результаті вивчення дисципліни ви ознайомитеся з методологією, методикою та інструментарієм науково-дослідницької діяльності; оволодієте певним комплексом професійних компетентностей у проведенні наукового дослідження.

Основними цілями вивчення дисципліни є залучення здобувачів вищої освіти до науково-пошукової діяльності, оволодіння дослідницькими навичками, підвищення мовно-стилістичної культури; участі здобувачів у науково-дослідницькій роботі (виступи на студентських конференціях, круглих столах, та інші).

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-9. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості

корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

СК-8. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти

Фахові компетентності

ПР-02. Управляти складною професійною діяльністю та проектами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах.

ПР-03. Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.

ПР-11. Збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності.

ПР-13. Організовувати освітній простір з дотриманням принципів універсального дизайну, безпечно, проектувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу.

ПР-16. Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.

ПР-19. Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	18
практичні	20
самостійна робота	52

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний /вибірковий
3	013 Початкова освіта	2	нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість год.		
	лекції	Практичні заняття	сам.роб.
1.Поняття про науку та наукове пізнання	2	2	5
2. Наука та суспільство. Політика академічної доброчесності у ЗВО.	2	2	5
3. Технологія наукової діяльності	2	2	6
4. Методологія науково-дослідницької діяльності	2	2	6
5. Методи науково-педагогічного дослідження	2	2	6
6. Інформаційне забезпечення науково-педагогічних досліджень	2	2	6

7. Організація наукового дослідження	2	2	6
8. Наукова організація дослідницької роботи студентів	2	3	6
9. Основні види навчально-наукової роботи студентів	2	3	6
ЗАГ.	18	20	52

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання знань здобувачів освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» https://cutt.ly/YeXSdIpV Вид контролю: екзамен – 50 балів. Практичні заняття – 20 балів. Контрольна робота – 5 балів. Самостійна робота / індивідуальне/творче завдання – 25 балів. Максимальна кількість балів за вивчення дисципліни – 100 балів. Здобувач може отримати додаткові бали за результати неформальної освіти як результати навчання з навчальної дисципліни, що відображають зміст окремих тем (але не більше 10 балів) відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://cutt.ly/QeXSxE0n
Вимоги до письмових робіт	Контрольна робота (тестові завдання) – 5 балів. Самостійна домашня робота (підготовка презентацій, підготовка словника педагогічних термінів) – 10 балів. ІНДЗ (міні-дослідження) – 10 балів. Творче завдання (есе) – 5 балів.
Практичні заняття	Максимальна оцінка – 4 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 90% практичних завдань. При виставленні допуску до екзамену враховуються навчальні досягнення здобувачів освіти (бали), набрані за виконання всіх видів робіт під час поточного контролю, а також бали за результати неформальної освіти. https://cutt.ly/QeXSxE0n
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю – екзамен.

7. Політика навчальної дисципліни

1. Письмові роботи: виконання письмових робіт у процесі вивчення навчальної дисципліни є обов'язковим для всіх здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Інформація щодо результатів тестування, виконання індивідуальних / групових робіт, презентації результатів самостійної роботи, загальна оцінка змістового модуля в цілому надається кожному здобувачеві освіти індивідуально. Неприпустимими є плагіат та списування. Інформація щодо оцінки виконання індивідуального завдання надається здобувачеві після представлення результатів виконання роботи. Результати виконання індивідуального творчого завдання надаються згідно

розкладу практичних занять.

2. Академічна доброчесність: викладання навчальної дисципліни та взаємодія із здобувачем освіти ґрунтуються на основі положень нормативно-правових документів та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників: «Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» <http://surl.li/vystzz>; «Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» <http://surl.li/fhjkjz> ; «Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

3. Відвідування занять: порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <http://surl.li/omcveh>. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.). <https://cutt.ly/YeXSdlpV>

4. Неформальна освіта. Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»: <https://cutt.ly/QeXSxE0n>

8. Рекомендована література

Основна:

1. Вихрущ В.О. Методичні рекомендації до написання дипломних та випускних робіт. Тернопіль, 2001. 25 с. URL : <http://surl.li/fmlgpd>
2. Вихрущ В.О. Методологія та методика наукового дослідження. Тернопіль, 2018. 224 с. URL : <http://surl.li/fmlgpd>
3. Вишневський О.І., Кобрій О.М., Чепіль М.М. Теоретичні основи педагогіки: Курс //за ред. О.Вишневського. Дрогобич: Відродження, 2001. 268 с.
4. Державний стандарт початкової освіти
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>
5. Закон України „Про повну загальну середню освіту”
URL: <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/Zakon-pro-povnu-zagalnu-serednyu-osvitu.pdf>
6. Закон України «Про освіту»
URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
7. Кушнарєнко Н.М., Удалова В.К. К96 Наукова обробка документів: Підручник. 4-те вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2006. 334 с.
URL: <http://surl.li/xwzqbn>
8. Концепція Нової Української школи
URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
9. Методичні вказівки до семінарських занять і самостійного вивчення навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня / за ред. Кочубей А. В. Рівне : НУВГП, 2021. 20 с.
URL: <https://ep3.nuwm.edu.ua/21437/1/07-03-326%D0%9C.pdf>

10. Мальська М, Паньків Н., Основи наукових досліджень : навчальний посібник . Львів : Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 226 с. URL: <http://surl.li/enpyqs>
11. Методичні рекомендації до написання курсових робіт із методик початкового навчання / укладачі : Підгурська В. Ю., Голубовська І. В., Гаращук К. В. Житомир, 2024. 60 с. URL: <http://surl.li/qbfodf>
12. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. / за ред. О.М. Сінчук, Т.М. Берідзе, М.Л. Барановська, О.В. Данілін, Д.О. Кальмус 2022. 196 с.
URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/7575ee8e-0172-497d-9902-2e0b284e870b/content>
13. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с. URL: <http://surl.li/obhnnr>
14. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / за заг. ред. Т. В. Гончарук. Тернопіль, 2014. 272 с. URL: <http://surl.li/iosbnc>
15. Основи науково-педагогічних досліджень. Навчально-методичний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів / упор. М. П. Оліяр, Г. А. Русин, І. Б. Червінська. Івано-Франківськ: НАІР, 2013. 214 с. URL: <http://surl.li/buiijv>
16. П'ятницька-Позднякова, І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі: навч. // за ред. Бадейкова В. М. К. : Центр навч. літератури, 2003. 116 с.
17. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 290 с.
URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/dca98cbd-487b-43eb-86ef-d5c4634bf16c/content>
18. Пілюшенко В.Т., Шкрабак І.В., Словенко Е.І. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення. К.: Лібра. 180 с. URL: <http://surl.li/jgxfsv>
19. Русин Г.А., Розлуцька Г.М. Етнопедагогічні характеристики моделей та змісту шкільної освіти українців на західноукраїнських землях наприкінці XVIII – на початку XX століття. Духовність особистості: методологія, теорія і практика: зб. наук. праць. Т.1.№2 (104).2022. С.113-123.
DOI: <https://doi.org/10.33216/2220-6310/2022-104-2-113-125>
20. Русин Г., Паньків О., Використання інноваційних технологій на уроках у початковій школі в умовах «Нової Української школи». *Acta Paedagogica Volynienses*. Луцьк: «Гельветика», 2022. вип. 2, с. 152-159.
Режим доступу: <http://journals.vnu.volyn.ua/index.php/pedagogy/issue/view/34>
21. Русин Г, Розлуцька Г. Організація науково-дослідницької діяльності здобувачів магістерських програм в умовах війни. *Освітні обрії*, том 54, № 1, 2022. с. 137-140.
URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/obrii/issue/view/301>
22. Русин Г.А. Організація інноваційного освітнього середовища в початковій школі. Навчально-методичний посібник для здобувачів вищих педагогічних навчальних закладів. Івано-Франківськ. НАІР. 2023. 120 с.
URL: https://drive.google.com/drive/folders/1nGue6YloIDoQGiRO_Un3xdQkKGczuN0u?usp=drive_link

23. Романчиков В.І. Р Основи наукових досліджень: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 254 с.
https://shron1.chtyvo.org.ua/Romanchykov_Volodymyr/Osnovy_naukovykh_doslidzhen.pdf
24. Сардак С. Е. Основи наукових досліджень : навч. посібник / С. Е. Сардак. – Д. : ДГУ, 2018. – 103 с. <https://philarchive.org/archive/SAR-126>
25. Свердан М.М. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Чернівці: Рута, 2006. 352 с.
<http://kist.ntu.edu.ua/textPhD/osNaukDos.pdf>
26. Технологія самостійної навчально-наукової роботи студентів. Методичні матеріали / О.Кіліченко, Л.Степанова, О.Ткачук, В.Хрущ, О.Хрущ. Івано-Франківськ: Плай, 2003. 88 с.
27. Тулайдан В. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. Ужгород. 2018. 105 с. URL: <http://surl.li/xgfdqj>
28. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій: навчальний посібник. К.: Академвидав, 2005. 208 с.
URL: <http://surl.li/kbfrgv>
29. Черній А. М. Дисертація як кваліфікаційна наукова праця: посібник. - 2-е вид. К. : Арістей, 2005. 232 с.
URL: <http://library.vnmu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/10/Biblioteka-molodogo-naukovtsya.pdf>
30. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: - К.: Знання-Прес, 2004. 307 с.
URL: <http://surl.li/isdiw>
31. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: навч. посібник. К.: Слово, 2004. 240 с.
URL: <https://www.imath.kiev.ua/~golub/ref/tsekhmistrova.pdf>
32. Якса Н.В. Основи педагогічних знань: навч. посіб. К.: Знання, 2007. 358 с.
URL: <http://surl.li/jbgxjz>

Допоміжна:

1. Закон України «Про освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380). [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Закон України «Про загальну середню освіту». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/normativno-pravova-baza1.html>
3. Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Бібік Н. М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
4. Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні (від 15 травня 2013 р. № 386-р.). [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-%D1%80>

Основні нормативно-правові документи:

1. Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. URL: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату>
2. Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.
URL: <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/organizatsia-osvitnjogo-protsesu.pdf>

3. Нова українська школа : poradnik dla vchytelja / za zag. red. H. M. Bيبik Kyiv : TOB «Vydavnychij dim «Plyady», 2017. 360 s.

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2018/12/12/11/20-11-2018rekviz.pdf>

Інформаційні ресурси:

1. Наукова електронна бібліотека. (Книги, підручники.) [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/portal>
2. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
3. Наукова бібліотека Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Режим доступу: URL <http://lib.pnu.edu.ua/>

Викладач,
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри початкової освіти
та освітніх інновацій

Галина РУСИН

